

Haldättäs iävtuttäs ovdâskoodán

IÄVTUTTÄS VÁLDUÁŠÁLÄŠ SISKÁLDÄS

Iävtuttäsást iävtuttuvvoo nubástuttid motomij luándusuoječálemkuávlui vuáddudmist staatâenâmáid adelum laavâ, motomij uddâ luándusuoječálemkuávlui vuáddudmist staatâenâmáid adelum laavâ já motomij staatâ omâstem kuávlui hammimist aalmuglâšmeccin já luándumeccin adelum laavâ sehe ohtsis 18 laavâ, moiguin láá vuáddudum aalmuglâšmeccih, luándumeccih já eres luándusuoječálemkuávluh ive luándusuoječálemplaavâ vuádduld.

Iävtuttäs olášut uáiviminister Sanna Marin haldättâsohjelm mittomere orostittid luándu maanġamuádušâšvuodâ hiäjunem Suomâst. Mittomere juksâm vuovvijd kulá luándusuoječálemplahâasâtem udâsmitem. Haldättäs iävtuttäsást ovdâskoodán luándusuoječálemplaahân já motomij toos lahtojeijee laavâi nubástutmist 76/2022 iävtuttii ive 1996 adelum luándusuoječálemplaavâ vuádduld lavvâin vuáddudum 13 aalmuglâšmeeci rávhuiduttemnjuolgâdusâi peividem uddâ luándusuoječálemplaavâ miäldâsâžžân. Taan iävtuttäs mittomeerrin lii pyehtid meiddei ovdil ive 1996 adelum luándusuoječálemplaavâ vuáimánpuáttim vuáddudum luándusuoječálemkuávlui rávhuiduttemnjuolgâdusâid ohtâlâssân uddâ luándusuoječálemplavvâin já tuálvud rávhuiduttemnjuolgâdusâid laavâ táásán.

Iävtuttäs miel rávhuiduttemnjuolgâdusâi ovtâskâs ulmuu vuoigâdvuodâid já kenigâsvuodâid kyeskee kočâmušâin asâttuuččij Suomâ vuáduplaavâ 80 § 1 moomeent miel lavvâin. Kuávluliih eromâšnjuolgâdusah, moh kyeskih eromâšâvt sämmilij algâaalmugvuoigâdvuodâid, páihálij ässei vuoigâdvuodâid sehe piäluštemvuoimij toimâmân, válduääsist siskeldittuuččii lahâasâtmân peividum häämist. Lasseen sämmilij päikkikuávlust sämmilij kulttuur pajjeentoollâm já ovdedem iävtuh visâmittuuččii rávhuiduttemnjuolgâdussâid toohâmnáál kirjeetmin. Iävtuttäs mittomeerrin ij lah mutted táálái luándusuoječálemkuávlui rajjimijd ijge toohâđ merhâšittee nubástusâid vyeimist orroo rávhuiduttemnjuolgâdussâid.

Laavah láá uáivildum puáttid vuáimán siämmáá ääigi luándusuoječálemplavvâin (xx/xx).

SISKÁLDÂS

HALDÂTTÂS IÄVTUTTÂS OVDÂSKOODÁN	1
Laahâ motomij luändusuojâlemkuávlui vuáđđudmist staatâenâmáid adelum laavâ muttemist.....	4
Laahâ motomij uđđâ luändusuojâlemkuávlui vuáđđudmist staatâenâmáid adelum laavâ nubástutmist	5
Laahâ Urho Kekkosii aalmuglâšmeecist adelum laavâ nubástutmist	8

Tiäduttâs

Ovdil iävtuttum vuáduid adeluvvojeh ovdâskode tuhhiitmân čuávuvâš lahâiävtuttâs:

Laahâ

motomij luándusuoječálemkuávlui vuáđđudmist staatâenâmáid adelum laavâ muttemist

Ovdâskode miárádâs miáldásávt
*komettuvvoje*h motomij luándusuoječálemkuávlui vuáđđudmist staatâenâmáid adelum laavâ
(83/1938) 12 § 2 moomeent já 14–18 §:h,
nubástuttoo 1 § sehe
*lasettuvvoje*h 4 a já 4 b §:h čuávuvávt

1 §

Taggaar luándusuoječálem ááigánfinnimân, mast asáttuvvoo ive 1923 luándusuoječálemlaavâst
(71/1923), vuáđđuvvoje Malla já Pisavaara luándumeecih.

---

4 a §

Malla já Pisavaara luándumeecijn kioldum tooimâin asáttuvvoo luándusuoječálemlaavâ (/) 49
§:st já rávhuiduttemnjuolgâdussáid kyeskee spiekástuvâin mainâšum laavâ 50 § 1 moomeent 1–
3, 6–9 já 11 oosijn sehe 2–5 momentist já 51 §:st. Mainâšum laavâ 50 § 1 moomeent 6 uásist
mainâšum puásuítuálu kalga ornid nuuvvt, ete kuávlui luánduáárvuh iá šoodâ vaará vuálá.

Luándusuoječálemlaavâ 50 § 5 momentist Malla luándumeecist uázžu rajiid puásuítuálu
luánduáárvui turvim várás já huksid puásuiaaidiid tade várás.

Ton lasseen, mii luándusuoječálemlaavâ 50 § 1 moomeent 6 uásist asáttuvvoo, Pisavaara
luándumeecist uázžu ráhtid puásuítuálu vaattâm kámpáid, puásuiaaidiid já eres ráhtusijd,
váldid puásuítuálun tarbâšum muorâ sehe leirâdâttâd koskâpuddásávt já ráhtid ávus tuulá
puásuítuálu ooleest.

4 b §

Jotteem rajjímist, luándusuoječálemkuávlui tipšom- já kevttimvuávámist, oornignjuolgâdusâin
staatâ luándusuoječálemkuávlust, luándusuoječálemkuávlui raajij meerridmist já merkkiimist,
kuávlui labdemist staatâ luándusuoječálemkuávlun sehe haaldunváldimvuoigâdovuodâst čuávuvoo,
mii luándusuoječálemlaavâ 56–60 já 135 §:st asáttuvvoo.

Taat laahâ puátá vuáimán peeivi máánu 20 .

2.

Laahâ

motomij uddâ luándusuojâlemkuávlui vuáddudmist staatâenâmáid adelum laavâ nubástutmist

Ovdâskode miärdâs miäldâsávt
*komettuvvoje*h motomij uddâ luándusuojâlemkuávlui vuáddudmist staatâenâmáid adelum laavâ (634/1956) 21 § 2 moomeent já 23–27 §:h,
*nubástuttoje*h 1 § 1 moomeent laiðimceelhâ, A-uási paječaalâ, B-uási paječaalâ já 4 uási sehe *lasettuvvoje*h 21 a–21 e §:h čuávuvávt:

1 §

Taggaar luándusuojâlem ááigánfinnimân, mast asâttuvvoo ive 1923 luándusuojâlemlaavâst (71/1923), vuáduvvoje h čuávuvááh staatâ kuávluh luándusuojâlemkuávlun:

A. Luándumeccin:

B. Aalmuglâšmeccin:

4) Pyhä-Häkki kuávlui Saarijärvi kieldâst Pyhä-Häkki aalmuglâšmeccin;

21 a §

Vaskijärvi, Vesijako, Sinivuori, Häädetkeidas, Salamanperä, Ulvinsalo, Paljakka, Runkaus, Maltio, Suobbâd sehe Kiävu luándumeecijn kieldum toomâin asâttuvvoo luándusuojâlemlaavâ (/) 49 §:st já rávhuiduttemnjuolgâdussáid kyeskee spiekâstuvâin mainâšum laavâ 50 § 1 moomeent 1–3, 6–9 já 11 oosijn sehe 2–5 momentist já 51 §:st.

Ton estihánnáá, mii luándusuojâlemlaavâ 49 § 1 moomeent 1 uásist asâttuvvoo, Kiävu já Suobbâd luándumeecijn páihálii sâmisjärvus jesâneh uázžuh ráhtid luánduiälättâsâi hárjuttem várás tarbâšlijd lavjekoodijid.

Ton estihánnáá, mii luándusuojâlemlaavâ 49 § 1 moomeent 1 uásist asâttuvvoo, Kiävu luándumeecist páihálii sâmisjärvus jesânâid já taid, kiäi päikkikielâ kuávlust suojâlemkuávlui lii, vuoigâdvuotâ pivdeð riävskâ kielâiguin.

Luándusuojâlemlaavâ 50 § 1 moomeent 4 uási miäldâsâš muorjij já kuobbârij čuággim lii lovâlâš Runkaus, Maltion, Suobbâd já Kiävu luándumeecijn páihálii sâmisjärvus jesânâid sehe taid, kiäi päikkikielâ kuávlust suojâlemkuávlui lii.

Kiävu luándumeecist lii lovâlâš luándusuojâlemlaavâ 50 § 1 moomeent 5 uási miäldâsâš kuálâstem páihálii sâmisjärvus jesânâid já taid, kiäi päikkikielâ kuávlust suojâlemkuávlui lii.

Suobbâd luándumeecist lii leijee Suobbâdjävrist lii lovâlâš luándusuojâlemlaavâ 50 § 1 moomeent 5 uási miäldâsâš kuálâstem sehe eres-uv kuálâstem luándusuojâlemlaavâ 50 § 1 moomeent 4 uási miäldâsávt.

Ton lasseen, mii luándusuojâlemlaavâ 50 § 1 moomeent 6 uásist asâttuvvoo, puásuituálukuávlust leijee luándumeecijn uázžu ráhtid puásuituálu vaattâm kâmpáid,

puásuiaaidijd já eres ráhtusijd, väldid puásuituálu tarbášum muorâ sehe leirâdâttâđ koskâpuddâsávt já ráhtid ávus tuulâ puásuituálu ooleest.

Luándusuojâlemlaavâ 51 § 1 moomeent 3 uásist uáivildum meccivalješlaajâi ohtâgâs meddâlistmân lii puásuituáluávlust lasseen vuoigâdvuotâ luándumeecist tuáimee palgâs uásálijn já Suomâ meccivaljekuávdáá tađe várâs sierâ nomâtem ulmuin päikkikielâst sorjohánnáá.

21 b §

Liesjärvi, Linnansaari, Petkeljärvi, Pyhä-Häkki, Rokua, Oulanka sehe Lemmee aalmuglâšmeecijn kieltum tooimâin asâttuvvoo luándusuojâlemlaavâ (/) 49 §:st já rávhuiduttemnjuolgâdussáid kyeskee spiekâstuvâin mainâšum laavâ 50 já 51 §:st.

Ton estihánnáá, mii luándusuojâlemlaavâ 49 § 1 moomeent 1 uásist asâttuvvoo, Lemmee aalmuglâšmeecist páihálii sâmissiárvus jesâneh uázžuh ráhtid luánduiälâttâsâi hártuttem várâs tarbâšlijd lavjekoodijd.

Ton estihánnáá, mii luándusuojâlemlaavâ 49 § 1 moomeent 5 uásist asâttuvvoo, Lemmee aalmuglâšmeecist páihálii sâmissiárvus jesâniijn lii vuoigâdvuotâ pivdeđ miácâstemlaavâ mielđ eres meccivalje ko ilvâs já keedhi. Siämmâš vuoigâdvuotâ lii päikkikielâstis tain, kiäi päikkikielâđ kuávlust aalmuglâšmeeci lii.

Ton estihánnáá, mii luándusuojâlemlaavâ 49 § 1 moomeent 5 uásist asâttuvvoo, Oulanka aalmuglâšmeecist tain, kiäi päikkikielâst aalmuglâšmeeci lii, lii vuoigâdvuotâ päikkikielâst pivdeđ miácâstemlaavâ mielđ kuumpi já kuobžâ oles aalmuglâšmeeci kuávlust sehe uccâmeccivalje já soorvâ labdoskáártâst 1 čaittum Kitkanniemi já äpiuási kuávluin. Kuáccám ohtâsâšmeeci uásálijn lii päikkikielâst sorjohánnáá vuoigâdvuotâ pivdeđ soorvâ labdoskáártâst x čaittum Kitkanniemi kuávlust.

Ton lasseen, mii luándusuojâlemlaavâ 50 § 1 moomeent 6 uásist asâttuvvoo, puásuituáluávlust leijee aalmuglâšmeecijn uázžuh ráhtid puásuituálu vaattâm kâmppáid, puásuiaaidijd já eres ráhtusijd, väldid puásuituálu tarbášum muorâ sehe leirâdâttâđ koskâpuddâsávt já ráhtid ávus tuulâ puásuituálu ooleest.

Luándusuojâlemlaavâ 50 § 1 moomeent 6 uásist spiekâstdijn, Oulanka aalmuglâšmeecist meccijotolâh puásuituáluávlupargin muottuuttes enâduvâst lii loválâš tuše aalmuglâšmeeci huolâttâskiäinuin. Meccihaldâttâs puáhtâ tipted meccijotoluv puásuituáluávlupargin muottuuttes enâduvâst meiddei eres soojijn ko huolâttâskiäinuin Meccihaldâttâs sierâ čujottem kuávluin.

Luándusuojâlemlaavâ 51 § 1 moomeent 3 uásist uáivildum meccivalješlaajâi ohtâgâs meddâlistmân lii puásuituáluávlust lasseen vuoigâdvuotâ aalmuglâšmeecist tuáimee palgâs uásálijn já Suomâ meccivaljekuávdáá tađe várâs sierâ nomâtem ulmuin päikkikielâst sorjohánnáá.

Lemmee aalmuglâšmeecist uázžuh kevttid já toollâđ oornigist Jeageloavi ja Márten Issát roavi kirdemsoojijd.

Oulanka aalmuglâšmeecist toh, kiäi päikkikielâst aalmuglâšmeeci lii, uázžuh leirâdâttâđ koskâpuddâsávt kuálastem várâs Kitkanniemi kuávlust.

21 c §

Lemmee aalmuglâšmeecist uázžuh ruukilaavâ mielđ toided kole maašinvyeimittáá sehe Meccihaldâttâs luvviijn ráhtid ruukilaavâ 26 § 2 momentist uáivildum rakânâs tâi ráhtus kolletoidem várâs. Kolletoidemáin ij uázuh pieijâđ aalmuglâšmeeci vuáđudemulme vaarâ vuálâ.

Meccihaldâttâs uázžuh luovâttid Kiävu luándumeecist muorâ päikkítárbuanon luándumiácán rajjâšuvvee kiddoduvâi haldâšeijeid sehe Lemmee aalmuglâšmeecist aalmuglâšmeeci siskiibeln leijee kiddoduvâi haldâšeijeid.

Suobbâđ luándumeeci rávhuiduttem ij lah eestân Lokka tulvâdum jäävri tuulvâdmân.

21 d §

Motomij vuoigâdvueđâi turviimist, jotteem rajimist, luândusuojâlemkuávlun tipšom- já kevttimvuávámist, oornignjuolgâdusâin staatâ luândusuojâlemkuávlust, luândusuojâlemkuávlun raajij meerridmist já merkkiimist, kuávlun labdemist staatâ luândusuojâlemkuávlun sehe haaldunvâldimvuoigâdvueđâst čuávvoov, mii luândusuojâlemlaavâ 55 § 3 momentist, 56–60 já 135 §:st asâttuvvoo.

21 e §

Oulanka aalmuglâšmeeci tipšomân já kevttimân lahtojeijee koččâmušâin Meccihaldâttâs toorjân puáhtá asâttid aalmuglâšmeeci ráđádállâmkode. Ráđádállâmkodeen kuleh enâmustâá kyehtnubálov jesânid, kiäid Meccihaldâttâs puávdee nelji ihân siämmâá náálá ko sii persovnlid värijesânijd. Ráđádállâmkodeest kalga leđe pirâsministeriö, iälâttâs-, jotolâh- já pirâskuávdâá, äššiuásâlij kiöldâi já palgâsij, páihâlij luândusuojâlem, meccivaljetipšom, ässeid sehe iälâttâsâid ovdâsteijee siärvusij já vandârdemornijduumij ovdâstem. Meccihaldâttâs tuáimá ráđádállâmkode äššitobdeejesânin.

Taat laahâ puátá vuáimán peeivi máánu 20 .

6.

Laahâ

Urho Kekkosii aalmuglâšmeecist adelum laavâ nubástutmist

Ovdâskode miärádâs miäldâsávt
*komettuvvoje*h Urho Kekkosii aalmuglâšmeecist adelum laavâ (228/1983) 3–5 §:h,
nubástutto 6 § sehe
*lasettuvvoje*h 6 a–6 d §:h čuávuvávt

6 §

Urho Kekkosii aalmuglâšmeecist kiendum tooimâin asâttuvvoo luándusuojâlemlaavâ (/) 49 §:st já rávhuiduttemnjuolgâdussáid kyeskee spiekâstuvvâin mainâšum laavâ 50 já 51 §:st.

Ton estihánnáá, mii luándusuojâlemlaavâ 49 § 1 moomeent 1 uásist asâttuvvoo, aalmuglâšmeecist páihálii sâmissiärvus jesâneh uázžuh ráhtid luánduiäláttâsâi hárvuttem várás tarbâšlijd lavjekoodijid.

Ton estihánnáá, mii luándusuojâlemlaavâ 49 § 1 moomeent 5 uásist asâttuvvoo, aalmuglâšmeecist páihálii sâmissiärvus jesâniijn lii vuoigâdvuotâ pivdeđ miäcâstemlaavâ mielđ eres meccivalje ko ilvâs já keedhi. Siämmâš vuoigâdvuotâ lii päikkikielđâstis tain, kiäi päikkikielđâst aalmuglâšmeeci lii.

Ton lasseen, mii luándusuojâlemlaavâ 50 § 1 moomeent 6 uásist asâttuvvoo, aalmuglâšmeecist uázžu ráhtid puásuituálu vaattâm kâmppeid, puásuiaaidijid já eres ráhtusijid, vâldid puásuituálu tarbâšum muorâ sehe leirâdâttâđ koskâpuddâsávt já ráhtid ávus tuulâ puásuituálu ooleest.

Luándusuojâlemlaavâ 51 § 1 moomeent 3 uásist uáivildum meccivalješlaajâi ohtâgâs meddâlistmân lii lasseen vuoigâdvuotâ aalmuglâšmeecist tuáimee palgâs uásálijn já Suomâ meccivaljekuávdáá tađe várás sierâ nomâtem ulmuin päikkikielđâst sorjohánnáá.

6 a §

Urho Kekkosii aalmuglâšmeecist uázžu ruukilaavâ mielđ toideđ kole ärbivuávâlijn vuovijguin maašinvyeimittáá. Kolletoidemâin ij uážu pieijâđ aalmuglâšmeeci vuáđudemulme vaarâ vuálá.

6 b §

Aalmuglâšmeecist piäluštemvuoimijid asâttum pargoi vaattâm toimâm já ton ovdedem lii loválâš.

6 c §

Jotteem rajjímist, luándusuojâlemkuávlun tipšom- já kevttimvuávámist, oornignjuolgâdusâin staatâ luándusuojâlemkuávlust, luándusuojâlemkuávlun raajij meerridmist já merkkiimist, kuávlun labdemist staatâ luándusuojâlemkuávlun sehe haaldunvâldimvuoigâdvuodâst čuávuvoo, mii luándusuojâlemlaavâ 56–60 já 135 §:st asâttuvvoo.

6 d §

Urho Kekkosii aalmuglâšmeeci tipšomân já kevttimân lahtojeejee koččamušâin lii Meccihaldâtât isseen aalmuglâšmeeci ráđádállâmkode. Ráđádállâmkodeen kuleh enâmustáá kyehtnubálov jesânid, kiäid Meccihaldâtât puávdee nelji ihán siämmáá náálá ko sii persovnlíjd värijesâniid. Ráđádállâmkodeest kalga leđe pirâsministeriö, iälättâs-, jotolâh- já pirâskuávdáá, äššiuásáliij kioldâi já palgâsij, páiháliij luándusuojâlem, meccivaljetipšom, ässeid já iälättâsâid ovdâsteijee siärvusij sehe vandârdemornijduumij ovdâstem. Meccihaldâtât tuáimá ráđádállâmkode äššitobdeejesânin.

Taat laahâ puátá vuáimán peeivi máánu 20 .

Helsingist x.x.20xx

Uáiviminister

Sanna Marin

..minister Ovdânommâ Suhânommâ

*Valjii
čuosáttuv.Labdose
h
Valjii čuosáttuv.*

Laahâ

[Kopioi säädöksen nimi tähän]

Ovdâskode miäradâs miäldásávt asáttuvvoo:

Vyeimist orroo laahâ

Iävtuttâs

§
[Kirjoita momentin teksti tähän]

§
[Kirjoita momentin teksti tähän]

Taat laahâ puátá vuáimán peeivi máánu
20 .